

Las naszym domem – oceniamy naszą wiedzę o lesie

Barbara Menartowicz, Ewa Zatoń

Cele ogólne:

- podniesienie świadomości ekologicznej uczniów,
- ukazanie destrukcyjnych poczynań człowieka wobec środowiska naturalnego,
- rozwijanie wyobraźni percepcyjnej ucznia,
- podnoszenie efektywności procesu nauczania poprzez wykorzystanie metod aktywizujących,
- uwrażliwienie na piękno otaczającej nas przyrody,
- rozwijanie odpowiedzialności i potrzeby reagowania na problemy nas otaczające.

Cele operacyjne:

- uczeń zna zasady właściwego zachowania się w lesie,
- uczeń używa terminów określających las,
- uczeń zna przysłowia o lesie,
- uczeń zna rodzaje lasu i jego warstwową budowę,
- uczeń jest świadomy konieczności ochrony lasów,
- uczeń potrafi rozpoznać pospolite drzewa w lesie,
- uczeń potrafi korzystać z różnych źródeł informacji (przewodnika, podręczników, atlasu),
- uczeń potrafi odczuwać szacunek do otaczającej przyrody,
- uczeń dostrzega znaczenie lasu w życiu istot żywych.

Scenariusz zajęć przeznaczony dla: uczniów kl. V szkoły podstawowej.

Zastosowane aktywne metody nauczania: mapa pojęciowa, stacje zadaniowe, praca w grupach, elementy metody Denissona, smily.

Czas: dwie godziny lekcyjne

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Środki dydaktyczne: kserokopie materiałów dla grupy (karty pracy), ołówki, kredki, mazaki, woda, materace, brystol.

Opis przebiegu zajęć:

1. Uczniowie z tygodniowym wyprzedzeniem otrzymują polecenie powtórzenia przerobionego materiału o lesie.
2. Zabawa powitalna. Uczniowie tworzą krąg. Nauczyciel stoi w środku kręgu i wypowiada następujące słowa „Witam wszystkich, którzy:
 - lubią przebywać w lesie,
 - są ubrani na zielono,
 - mają w domu zwierzątko,
 - lubią kwiaty,
 - lubią zajęcia z przyrody.

Osoby, które zgłaszają się do poszczególnych wypowiedzi podnoszą rękę do góry.

3. Wykorzystanie elementów metody Dennisona, szczególnie ćwiczeń uaktywniających pracę mózgu przy muzyce relaksacyjnej Vivaldiego „Cztery pory roku – wiosna”.

Etapy ćwiczeń:

- picie wody – zwiększenie ilości tlenu w organizmie i jego przepływ do mózgu;
 - punkty na myślenie (nacisk na dwa miejsca około 4 cm poniżej mostka po obu stronach ciała, druga ręka na pępku) – lepszy przepływ krwi do mózgu;
 - ruchy naprzemienne – uaktywniają się obie półkule mózgu (rysowanie leniwych ósemek na papierze, dotykanie lewą ręką prawej pięty i odwrotnie. Skłony i dotyk prawą ręką lewej stopy, lewą ręką prawej stopy, naprzemian.
 - zastosowanie pozycji Dennisonów – uaktywnienie kory czuciowej i ruchowej (leżenie na plecach, nogi skrzyżowane, ręce zaplecione na piersiach, język na podniebieniu).
4. Nauczyciel dzieli klasę na kilkusobowe grupy, w których będą wykonywane zadania nr 1-8.

Każda z grup wybiera lidera, który będzie prezentował wykonane zadania w wyznaczonym czasie. Nauczyciel wyjaśnia sposób wykonania pracy oraz kryteria oceny wykonanych zadań: samoocena pracy grupy z uzasadnieniem słownym, zdobyte wiadomości i umiejętności, zaangażowanie i aktywność uczniów, zainteresowanie słuchaczy, estetyka wykonania oraz sposób prezentacji.

Uczniowie zajmują miejsca przy stanowiskach i uzupełniają karty pracy w grupach.

Po rozwiązaniu piątego zadania wszyscy uczniowie biorą udział w zabawie pt. „Odgadnij, jakie drzewo mam na myśli?”.

Po zabawie uczniowie losują stacje zadaniowe i wykonują przydzielone zadanie. Każda stacja zawiera hasło, do którego należy wykonać ilustracje i kilkuzdaniowe uzasadnienie.

5. Podsumowanie: samoocena wykonanych zadań. Refleksje uczniów.

MATERIAŁY DLA UCZNIĄ

ZADANIE 1

Proszę wypisać jak najwięcej przymiotników określających las:

.....

.....

ZADANIE 2

Proszę wypisać jak najwięcej wyrazów kojarzących się z lasem:

.....

.....

ZADANIE 3

Co oznaczają poszczególne określenia:

dziewiczy las –

głucha puszcza –

zielony gaj –

chaszczki leśne –

nieprzebyta knieja –

ZADANIE 4

Proszę dokończyć przysłowia:

- Nie będzie nas,
- Im dalej w las,.....
- Przyjechał
- Nie było nas,
- Drzwi do

ZADANIE 5

Przeczytaj uważnie wiersz W. Badalskiej „O co prosi las?”

„O co prosi las?”
 Szumi gaj, szumi las,
 Szumi w lesie rzeczka.
 Przyjechała z miasta
 Wesoła wycieczka.
 Ktoś gwizdże, ktoś śpiewa
 ktoś goni zajęce,
 ktoś głośno pohukuje,
 budzi echo śpiące.
 Na gałązce brzozy ptaszek się kołysze,
 kochana wycieczko, prosimy o ciszę.

Napisz w punktach jak należy zachowywać się w lesie, aby zachować środowisko naturalne:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przerwa śródlekyjna

Zabawa w kręgu „Odgadnij, jakie drzewo mam na myśli?”

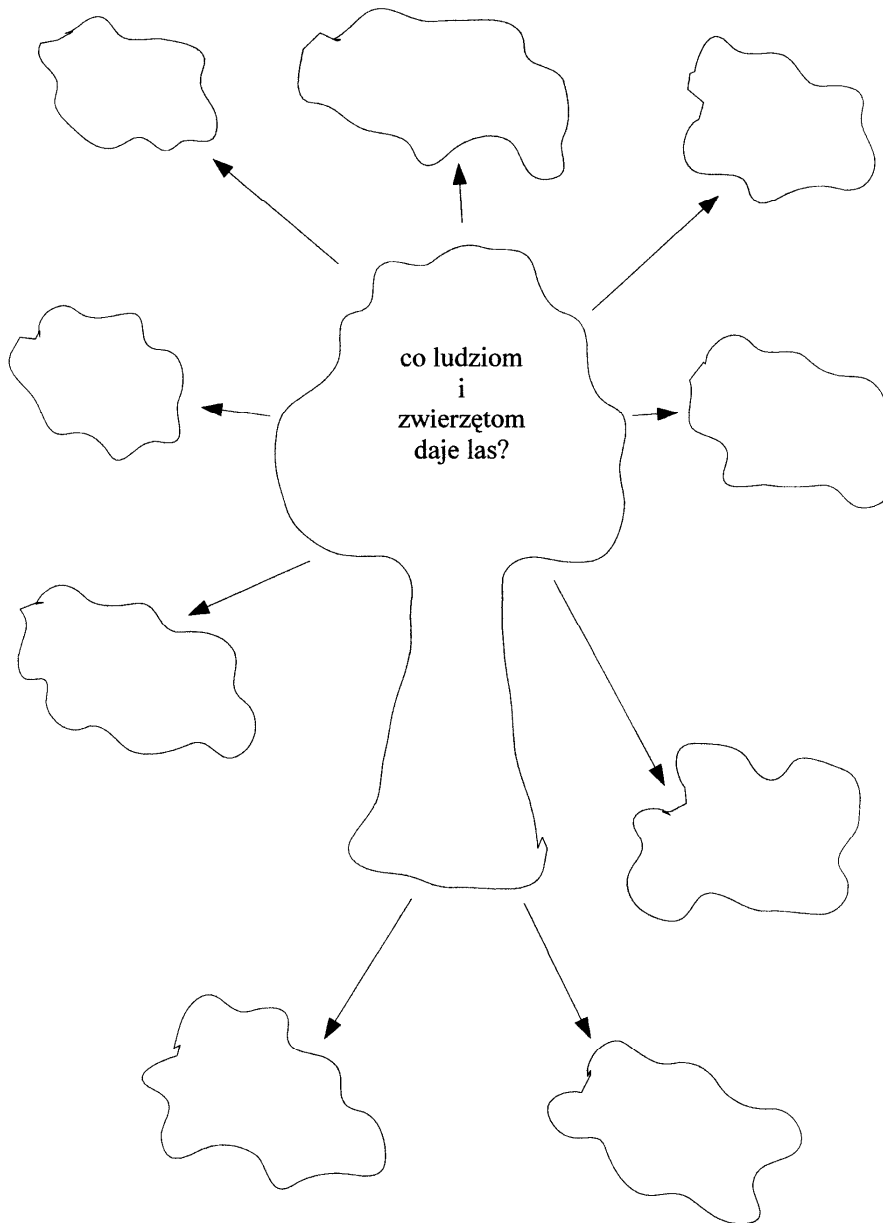
ZADANIE 6

Dopasuj wyrazy do ich określeń w podobny sposób:

dąbrowa	najniższa warstwa lasu
drzewo iglaste	las z przewagą drzew iglastych
runo leśne	żywa warstwa drzewa tuż pod korą
las mieszany	deszcz z rozpuszczonymi zanieczyszczenia- mi z fabryk
grąd	las złożony głównie z dębów
podszyt	drzewo mające liście w formie igieł
kwaśny deszcz	las z przewagą drzew liściastych
łyko	średnia warstwa lasu
bór	las złożony z drzew liściastych i iglastych w równej liczbie

ZADANIE 7

Korzystając z materiałów źródłowych (podręcznik, przewodnik) wypisz w chmurkach korzyści jakie daje ludziom i zwierzętom las?

ZADANIE 8

Zaprojektuj zgodnie z wylosowanym hasłem stronę książeczki i uzasadnij w kilku zdaniach słuszność hasła.

AUTOREFLEKSJA

Uzupełnij poniższą tabelę podsumowującą dzisiejsze zajęcia:

L.P.	ZDANIE UCZNIĄ NA TEMAT LEKCJI	TAK	NIE
1	Zadania były przekazane w sposób jasny i zrozumiały		
2	Atmosfera na lekcji była dobra		
3	Lubię taką formę zajęć		
4	Czy warto takie formy pracy kontynuować?		

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA**Zadanie 1**

/Za każdy wyraz grupa uzyskuje 1 punkt. Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 10. Czas na wykonanie zadania 5 minut./

Możliwe odpowiedzi uczniów:

las liściasty, las mieszany, las iglasty, las wysokopienny, las z gęstym podszyciem, stary, ciemny, brzozowy, dębowy

Zadanie 2

/Każdy wyraz to 1 punkt. Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 10. Czas na wykonanie zadania 5 minut/

Możliwe odpowiedzi uczniów:

gaik, lasek, bór, puszcza, ptaki, grzyby, mech, paprocie, sosna, dąb

Zadanie 3

/Prawidłowe wyjaśnienie każdego określenia – to 5 punktów. Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 25. Czas na wykonanie zadania 10 minut/

Prawidłowe rozwiązanie:

*dziewiczy las – nienaruszony las
głucha puszcza – duży głuchy las
zielony gaj – lasek, w którym tętni życie roślin i zwierząt
chaszczę leśne – gęste krzaki
nieprzebyta knieja – dziki las*

Zadanie 4

/Prawidłowo dokończona przysłowia – to 5 punktów. Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 25. Czas na wykonanie zadania 5 minut/

Prawidłowe rozwiązanie:

*Nie będzie nas, będzie las.
Im dalej w las, tym więcej drzew.
Przyjechał jak z lasu.
Nie było nas, był las.
Drzwi do lasu.*

Zadanie 5

/Za każdą prawidłową odpowiedź grupa uzyskuje 1 punkt.

Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 6. Czas na wykonanie zadania 10 minut/

Po przeczytaniu przez nauczyciela wiersza uczniowie podają przykłady jak należy zachowywać się w lesie zwracając uwagę na to, aby:

- A. nie śmiecić,
- B. nie hałasować,
- C. nie rozgrzebywać ściółki,
- D. nie zrywać niepotrzebnie roślin i grzybów,
- E. nie rozniecać ognia,
- F. nie pozostawiać szklanych butelek, które mogą być przyczyną pożaru.

Przerwa śródlekcyjna.**Zabawa w kręgu „Odgadnij, jakie drzewo mam na myśli?”**

Jeden uczeń staje w kręgu, zamyka oczy, obraca się wkoło i mówi „szumi las, szumi las, wymień drzewo, które znasz” i jednocześnie wskazuje ręką ucznia z koła.

To uczeń powinien wymieniać cechy drzewa, np.: jest to drzewo iglaste, ma długie igły, zebrane po dwie, jego owoce to szyszki”. Uczeń, który prawidłowo odgadnie nazwę drzewa, wchodzi do środka i prowadzi dalej zabawę.

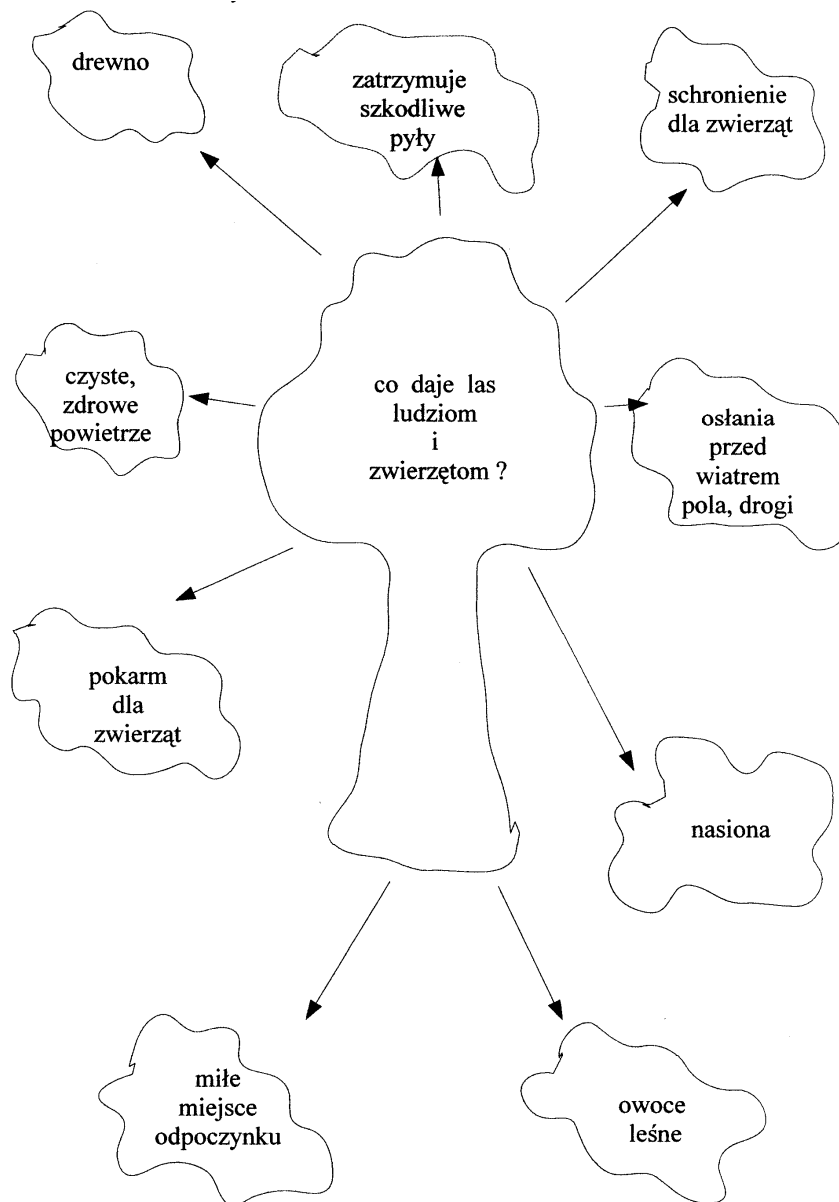
Zadanie nr 6

/Prawidłowe połączenie to 1 punkt . Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 9. Czas na wykonanie zadania 5 minut/

Prawidłowe połączenie:

Zadanie 7

/Jedna prawidłowa odpowiedź w chmurce to – 1 punkt. Maksymalna ilość uzyskanych punktów – 9. Czas na wykonanie zadania 10 minut.

ZADANIE 8

*/Prawidłowo uzasadniona odpowiedź i estetycznie wykonana praca to - 5 punktów.
Czas na wykonanie zadania 15 minut/*

Hasła poszczególnych stron do wykonania książeczki:

Nie hałasuj w lesie!

Nie łam gałęzi!

Nie niszczy grzybów!

*Nie płosz ptaków!
 Bądź cicho, a wiele zobaczysz!
 Nie pal ognisk!
 Nie zostawiaj śmieci, szczególnie szkła!*

Po zakończeniu prac liderzy grup prezentują wykonane strony, które zostaną wspólnie ocenione pod względem estetyki wykonania i sposobu prezentacji.

Następnie uczniowie gromadzą wszystkie strony, zszywają, numerują i wykonują okładkę, stronę tytułową „Kilka rad, jak być przyjacielem lasu” i tak w efekcie utrwalają wiedzę dotyczącą postaw proekologicznych oraz etapów powstawania książki.

Autorefleksja

Na koniec zajęć uczniowie podliczają zdobyte punkty i wypełniają krótką ankietę ewaluacji lekcji.

Punktacja poszczególnych zadań dla ucznia

NUMER ZADANIA	MAKSYMALNA LICZBA PUNKTÓW DO ZDOBYCIA	ZDOBYTE PUNKTY
1	10	
2	10	
3	25	
4	25	
5	6	
6	9	
7	9	
8	5	
RAZEM:	99 PUNKTÓW	